

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXIII [i. e. LXXIV]. An doceatur idem ex Antiquitatibus Ecclesiasiticis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

AD III. Iam liquet eisdem fuisse typos etiam Cœnæ seu Eucharistiæ: testibus S. Patribus.

QVÆSTIO LXXIII.

An Missa Sacrificium esse doceatur ex PROPHETIIS?

LUTHERO-CALVINISTÆ perpendunt Vaticinia impleri esse in Sacrificio Crucis: Deinde pleraque intelligenda de spiritali Sacrificio bonorum operum ad laudem Dei.

SVADENT istis de Malachia. 1. Malach. non dicit, Sacrificulum debere mimiciis gestibus in pane & vino representare passionem Christi. 2. Malach. dicit in genere futurum Sacrificium mundum: non explicat, quale. At in Novo Testamento sunt solum spiritalia, Huc citant S. Patres.

AUTOR. Prophetiæ sunt de Sacrificio S. Cœnæ propriè dicto; non de improprio spiritali. 1. Malach. 1. Offeritur super altare meum panem pollutum, cæcū, claudum, &c. At verò; In omni loco Sacrificatur, & Offeritur Nomini meo Oblatio munda; scil. Corpus & Sanguis Christi: quod immundum esse nunquam potest. Estq; Noua oblatio: At Caluino Inst. l. 4. c. 12 §. 4. & c. 15. §. 3. sunt sordes, inquinamenta: Lutheranis, etiam peccata: Nec ea noua sunt, cum in lege & Naturæ, & Mosaica fuerint frequentata. Itaque confertur ibi figuratum Sacrificium cum figurato.

AD SVASIONES. liquet ex hisce refutatio: quæ Patribus vtuntur falsariè.

Cætera documenta ex Prophetiis, ex Prædictione Christi, Ioann. 4. ex Institutione Cœnæ, ex Vñu Apostolorum, Videtur in meo Antichristo p. 3. q. 27.

QVÆSTIO LXXIV.

An Missam esse propriè dictum Sacrificium doceatur ex Antiquitatibus Ecclesiasticis?

LUTHERANI & CALVINISTÆ eleuare student ac eludere Varias Antiquitates Ecclesiasticas, Sacrificii Incurrenti testes, duplici præsertim commento vano: Aut esse testimonia Sacramenti Eucharistiæ; non Sacrificii Missæ; Aut monumenta Vnici Crucienti Sacrificii in Cruce.

I. LUTHERVS de capt. Bab. c. 1. timidè ait; Patres forsitan vocant Sacrificium Orationes ad Cœnam fieri solitas; &c. Si nihil habetur, quod dicatur; iustus est omnia negare, quam Missam esse Sacrificium concedere. Lib. de abroganda Missa. Proferor aduersus eam maturos, quod contra Ritum Ecclesiæ & Statuta Patrum doceam; nihil horum me auditurum. Lib. contra Regem Angliæ. Dicta Patrum inducit Rex pro Missario Sacrificio, & ridet meam stultitiam, quod solus vultim spero pra omnibus. Hoc est quod dixi; Thomisticos asinos habere nihil, quod producant, nisi Multitudinem hominum, & Vsum Antiquum. Ibid. ait se nil curare, licet mille Augustini, mille Cypriani contra se stent. Lib. de Missa priuata. Hic non moramur, si clament Ecclesiæ, Ecclesiæ, Patres, Patres: Quia hominum dicta & facta nihil in tam magnis causis curamus. Scimus enim ipsos Prophetas lapsos esse, adeoq; Apostolos. Verbo Christi iudicamus Ecclesiam, Apostolos, ad. og. ipsos Angeli.

CALVINVS Inst. l. 4. c. 18. §. 10. In initio, ait Sacramentū Eucharistiæ Patres vocant Sacrificium quia est memoriale Sacrificii Crucis. Ita & Kemnit. 2. Quia Veteres video alio hanc Memoriam detorsisse, quam Institutionis Domini conueniebat (quod repetita Immolationis faciem præ se ferebat:) nihil tutius, quam in simplice Dei ordinatione acquiescere. Et §. 12. Certè si cogitamus, Domini, non hominum Cœnam esse, non est cur vllā hominum autoritate, vel annorum præscriptione patiamur nos ab illa dimoueri.

II. KEMNITIVS par. 2. Exam. pag. 782. Negari non potest, Veteres, quando loquuntur de celebratione Cœnæ, usurpare vocabula Sacrificij, Immolationis, Oblationis, Hostiæ, Victimæ, &c. Vt tamen eludat, quatuor figit.

git. 1. Histrionicam illam Missæ gestulationem ex Patribus doceri non posse. 2. Patres sic explicari, quod loquantur *Vel* de eleemosyna: *Vel* de Precibus Cœnæ: *Vel* de Gratiâ actione: *Vel* de prædicatione mortis Christi: *Vel* de exercitiis pietatis variis: *Vel* de Oblatione, quâ fideles seiplos Deo vouere solebant. 3. Quia dicitur dicunt, in S. Mensa situm esse Agnum Dei inueniunt immolatum ait, *Ego verò non nego hoc*: Et fingit tria. 1. Chistum esse Sacrificium propitiatorium: Actionem Cœnæ dici Sacrificium, quia Consecratio & Distributio Cœnæ fit. 2. Quod sit Commemoratio Cruenti Sacrificii. 3. Demum causam desperans ait: *Neg, Veterum, qualescunq; sententia; sed Scriptura Canonica est regula fidei, & iudicij in hac controuersia.*

III. LUTHERANI, vt Kemnitius vult, Vocem *Sacerdos, Sacerdotium*, Patribus capi pro ministerio prædicationes, & Cœnæ: non pro Sacrificiali Missa.

IV. CALVINUS *ibid.* mentitur, Veteres honorem *Sacerdotij* sic vni Christo tribuisse; vt Antichristi vocem putarint, teste *Aug. l. 2. contra Parmen. c. 8.* si quis Episcopum fecisset intercessorem inter Deum & homines. *ibidem 11.* *Imitati sunt propius Iudaicum Sacrificandi morem, quam aut ordinarat Christus; aut Evangelij ratio ferebat*: de Liturgiis S. Iac. Clem. Basil. Chryl. &c. loquitur.

AUTOR. I. S. Patres, de Eucharistia loquentes, his vtuntur vocibus: *Sacrificium, Oblatio, Immolatio, Hostia, Victimæ: Offerre, Sacrificare, Immolare.* II. Altaria coluerunt & coluerunt iidem Sacrificiis: supponunt igitur Eucharistiam esse Sacrificium. III. S. Patres, Ministros, qui Euch. offerunt vocarunt, *Sacerdotes*; eorum Ministerium, *Sacerdotiũ*: At Sacerdotum munus proprium est, *Offerre Sacrificium.* Hebr. 5. 1 & 8. 1. IV. LITURGIA per antiquæ S. Iacobi,

Clementis, Basilii, Chrysostomi, & Ambrosii *l. 5. & 6. de Sacramentis*, expositio earum. &c. testantium Missæ Sacrificiũ. V. S. Patres Eucharistiam pro aliis in Sacrificio offerebant, offerendumque docent; quod de Baptismo aliisque Sacramentis nequaquam. VI. Tanta est Legis seu Religionis coniunctio cum Sacrificio; vt separari nequeant: Nulla enim gens, natio, Religioe vnquam caruit Sacrificio: at si tollas Missam, Christianis nullum erit externum. *Bell. l. 1. c. 20. 21.* VII. Consensus Ecclesiæ docet Missam semper, & vnicum fuisse Christianis Sacrificium. Idque fatetur Lutherus *lib. contra Regem Angliæ*: Caluinus *ibid. §. 1.* Kemnitius. &c.

DICO AD I. Contemptus S. Patrum Lutheræ Calvinistæ arguit hæresis, & Defectionis Antichristianæ.

AD II. Status quæstionis non est de Ritibus Missæ; verum de Substantia. At quæ coaceruat Kemnitius, ea cunctis Christianis vtriusque sexus sunt cõmunia: Offerre verò sacrificium solius esse Sacerdotii volunt rectè S. Patres. 2. *Deinde*: Si actio Cœnæ ideo diceretur Sacrificium, quia est Sacra Actio; iam Sacrificium esset & Baptismus, omnisque actio pia: quod contra omnem vsum loquendi est, piam quamque actionem dicere Oblationem: quam solam Augustinus & Cyprianus vocant Sacrificiũ Deo factum. 3. *Et mentitur* Kemnitius, ab eis Sacrificium dici Eucharistiæ distributionem. 4. *Item idem mentitur*, Oblationem & Sacrificia à S. Patribus solum intelligi de Sacrificio Crucis; & non de Missa: ideoque Cœnam esse Sacrificium duntaxat Commemoratiuum. *Bell. c. 15.*

AD III. Sciens falsum dicit: quasi S. Patres nescissent distinguere inter Concionatorem, & Sacerdotem. Heb. 5. *Omnis Pontifex constituitur in iis, quæ sunt ad Deum; ut offerat dona & Sacrificia.* Sic & Heb. 8.

AD IV. Sacerdotes non vocantur propriè Mediatores per modum *Redemptionis*, sed per modum *Deprecationis*. Nec; Missa est Sacrificium ad morem Iudæum; sed Veritas typicorum Sacrificiorum; quæ omnia Christus in Cruce consummauit, & antiquauit. Crucis Sacrificium vero non fuit proprium & vnicum Christianis; sed Commune omnibus veris Religionibus, quæ in lege naturæ, Moysisque fuit; nam Sacrificia v. triulque legis respectarunt ad hoc Crucis.

QVÆSTIO LXXV.

*An in aliqua Missa parte consistat
Essentia Sacrificii?*

LUTHERANI item & **CALVINIANI** Catholicorum vtuntur & diuersitate sententiarum, & argumentis; quæ nos exercitii gratia mouemus: ipsi, à diuisis partibus singulis ad totum: Male.

AUTOR. I. **OBLATIO** panis & vini pertinet ad Integritatem Sacrificii; nõ ad Essentiam. Quia licet omittatur casu Offeritorium; verum tamen erit Sacrificium. Nam Corpus & Sanguis Christi sunt propriè materiale quod offertur. Sic omnes. **CONSECRATIO** materiæ vtriusque iunctim, est formalis Essentia Sacrificii; sed probabilius Partialis, quàm Totalis. **OBLATIO** secunda id est, Eleuatio est item pars formalis. Sic omnes. **FRACTIO** est pars integrans:

Nam si in Calicem S. incideret tota S. Hostia, relinquenda foret, non frangenda; & verum tamen esset Sacrificium. **SUMPTIO.** à Consecrante facienda, pars est Essentialis.

RATIO. Quia tria requiruntur ad Sacrificium: 1. *Ut res profana fiat sacra per Consecrationem.* 2. *Ut res sacra offeratur Deo.* 3. *Ut res oblata mutetur, aut ordinetur ad veram externam mutationem* *D Th 2. 2 q 85. art 3.*

II. CONSECRATIO potissimum est Essentia Sacramenti; ita tamen vt includat præuiam Oblationem, & sequentem mutationem, seu sumtionem. 1. Quia nihil in Missa tam fit in persona Christi, quàm Consecratio: vt qui ipse Consecrauit. 2. Quia Apostoli, eadem proferendo verba, consecrarunt; & vt Dominus, sumserunt.

QVÆSTIO LXXVI.

An Missa sit Propitiatorium, & Impetratorium Sacrificium?

LUTHERVS *l de Capt. Babyl. c 1. In Confess. Aug. art. de Missa: Confess. Wirtemb. c. 16. Item*

CALVINVS *Instit l. 4. c. 18. §. 13. 14. 15. Kemnitius p. 2. Exam. in Sess. 22. Cœnæ distributionem, & Manducationem esse eucharisticam & lauenticam, vt pote ad laudem Dei factam, facile annunt. At vel esse Sacrificium propriè dictum, vel Propitiatorium, aut Impetratorium, pernegant.*

SVADENTQ; istis. 1. Lutherus. *Non pot. est vnus pro altero baptizari; ergo nec sumtio Eucharistie vnus pro alio fieri: non igitur Missa est propitiatoria. Quia Communio vnus prodesset alteri.* 2. Kemnitius. *Sì Missa esset propitiatoria pro remissione peccatorum, vile esset non accedere Sacramenta pro remissione peccatorum percipienda facilius & se-*